

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

In antwoord op uw brief van 26 februari 2008, nr. 2070812820, deel ik u

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100

2511 EX Den Haag

Telefoon (070) 3 70 79 11

Fax (070) 3 70 79 00

Onderdeel	BJZ	Bij beantwoording de
Datum	7 mei 2008	datum en ons kenmerk
Ons kenmerk	5544300/08	vermelden. Wilt u slechts
Uw kenmerk	2070812820	één zaak in uw brief
Onderwerp	Antwoorden kamervragen inzake de 100%-controles op Schiphol	behandelen.

mede dat de vragen van de leden Van Bommel en De Wit (beiden SP)
over de 100%-controles op Schiphol worden beantwoord zoals aangegeven
in de bijlage bij deze brief.

De Staatssecretaris van Justitie,

Antwoorden op de vragen aan de Minister van Justitie, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, op vragen van de leden Van Bommel en De Wit (beiden SP) over de 100%-controles op Schiphol.

(Ingezonden 26 februari 2008, nr. 2070812820)

Vraag 1

Kunt u uw uitspraak toelichten dat het aantal klachten over de 100%-controles op Schiphol fors is afgenomen? 1) Waarop baseerde u deze uitspraak? Heeft uw uitspraak betrekking op het aantal ingediende klachten aan Surinaamse zijde, of (ook) het aantal klachten dat in Nederland is ingediend over de bejegening op Schiphol?

Antwoord 1

Deze uitspraak van de Minister van Buitenlandse Zaken is gebaseerd op recente cijfers waaruit blijkt dat het aantal klachten over de 100% controles dat in Nederland bij de bevoegde autoriteiten is ingediend, sterk is afgenomen (zie hierover het antwoord op vraag 2).

Voor het overige verwijs ik ter beantwoording van deze vraag naar het antwoord op vraag 5.

Zie in dit verband tevens het antwoord van de Minister van Buitenlandse Zaken, mede namens de Minister van Justitie, op vragen van de leden Van Bommel en De Wit (beiden SP) van 10 januari 2007 (Tweede Kamer, 2006-2007, 603).

Vraag 2

Kunt u kwantitatieve gegevens verstrekken over het aantal ingediende klachten? Zo neen, kunt u er voor zorgen dat deze klachten geregistreerd en in de gaten gehouden gaan worden?

Antwoord 2

Ja. Sinds 1 september 2006 vervult het Openbaar Ministerie te Haarlem een één-loket-functie voor de klachten ten aanzien van de 100% controles voor zover die klachten betrekking hebben op het Openbaar Ministerie en/of meerdere betrokken instanties (Koninklijke Marechaussee, Douane en de Dienst Justitiële Inrichtingen). Klachten die uitsluitend betrekking hebben op de Koninklijke Marechaussee of de Douane worden apart geregistreerd bij deze diensten.

In 2007 zijn in totaal 49 klachten ingediend (dus over een periode van twaalf maanden). Daarvan waren 36 klachten afkomstig van passagiers van vluchten uit Suriname. In de periode direct daaraan voorafgaand, te weten van september tot en met december 2006 (vier maanden) zijn in totaal 22 klachten geregistreerd, waarvan 16 klachten betrekking hadden op vluchten uit Suriname. Voor de gegevens over 2005 verwijs ik naar het antwoord op de vragen van de leden Van Bommel en De Wit van 10 januari 2007 (Tweede Kamer, 2006-2007, 603).

Vraag 3

Wat bedoelde u met uw opmerking dat fysieke fouillering 'in principe' overbodig werd? Is het

waar dat het nog steeds voorkomt dat een vrouw zich uit moet kleden en allerlei bukoefeningen moet doen, en dat lijfsvisitaties dus nog steeds niet zijn afgeschaft? 2)

Antwoord 3

Een aantal klachten betrof het fysieke contact dat plaatsvindt bij het onderzoek door controleambtenaren aan de kleding van passagiers. Dit fysieke contact werd als belastend ervaren. Het onderzoek aan de kleding door controleambtenaren is sterk gereduceerd door het in gebruik nemen van de Millimeter Wave Scan per 15 mei 2007.

Het is correct dat reizigers een lijfsvisite met gedeeltelijke of gehele ontkleding kunnen ondergaan. In het kader van de 100% controles zijn er drie momenten waarop het uitvoeren van een onderzoek aan of in het lichaam door de wetgever is toegestaan.

Controleambtenaren van de douane zijn bevoegd tot het verrichten van lijfsvisite, waaronder lijfsvisite met ontkleding indien dit redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van de controletaak. Lijfsvisite waarbij het onderlichaam wordt onderzocht door het uitwendig schouwen van de openingen en holten en waarbij de passagier gevraagd kan worden te bukken, vindt momenteel in deze fase (de controlefase) niet plaats in afwachting van de parlementaire goedkeuring van het wetsvoorstel Algemene Douanewet, Kamerstuk 2007 – 2008, 30580, nr. A. In artikel 1.28 van deze wet staan de toegestane vormen van lijfsvisite en is bepaald dat het uitwendig schouwen van de openingen en holten van het onderlichaam alleen kan worden verricht door een arts of, in diens opdracht, door een verpleegkundige.

In de opsporingsfase kan de officier van justitie op grond van artikel 56, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepalen dat een verdachte in het lichaam wordt onderzocht. Dergelijke visitaties komen in het opsporingsproces sporadisch voor. Deze onderzoeken worden in alle gevallen door een arts uitgevoerd.

Ten slotte heeft de directeur van een penitentiaire inrichting op grond van artikel 29 Penitentiaire beginselenwet de bevoegdheid om een gedetineerde bij binnenkomst of bij het verlaten van de inrichting te onderzoeken aan het lichaam, welk onderzoek mede omvat het uitwendig schouwen van de openingen en holten van het lichaam van de gedetineerde. Dit geldt ook bij insluiting in het detentiecomplex op Schiphol-Oost.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u het feit dat zwangere vrouwen dagenlang worden vastgezet omdat zij niet door de 'millimeter wave scan' kunnen? Zijn hier geen alternatieven voor te verzinnen? Wat vindt u van de suggestie zwangere vrouwen een echo te laten ondergaan in een nabij gelegen ziekenhuis? 2)

Antwoord 4

Er bestaan geen risico's voor zwangere vrouwen om door de 'Millimeter Wave Scan' te gaan. Deze scan werkt namelijk met millimetergolven die weerkactsen op de huid en niet in het lichaam doordringen. Om die reden is de Millimeter Wave Scan ook niet geschikt voor de opsporing van

bolletjes cocaïne in het lichaam. Wel kunnen hiermee voorwerpen op of aan het lichaam worden gedetecteerd.

Om bolletjes cocaïne, die zich in het lichaam bevinden, te detecteren wordt gebruik gemaakt van een röntgenscan. Personen die verdacht worden van het in het lichaam vervoeren van bolletjes worden in de gelegenheid gesteld hun onschuld aan te tonen met behulp van deze röntgenscan. Verdachten die hun onschuld niet kunnen of willen aantonen met behulp van een röntgenscan, worden in verzekering gesteld en dienen eerst drie maal 'schoon te produceren' voordat de verdenking wordt opgeheven en zij in vrijheid worden gesteld.

Hoewel de dosis straling zeer gering is en beneden alle dosisdrempels valt, wordt geen röntgenscan toegepast bij vrouwen die aangeven zwanger te zijn. In dergelijke gevallen wordt individueel beoordeeld of de noodzaak bestaat tot inverzekeringstelling van betrokkene. Bij die beoordeling wordt een zorgvuldige afweging gemaakt tussen het belang van de aangehouden zwangere verdachte en het opsporingsbelang.

Het aanbieden van een echo aan vrouwen die aangeven zwanger te zijn, stuit op een aantal praktische bezwaren. Bij een echo kan, vanwege lucht in de darmen, niet altijd met zekerheid worden vastgesteld of betrokkene bolletjes heeft geslikt. De beoordeling dient voorts te geschieden door een deskundige radioloog. Laatstgenoemde noch een echoapparaat zijn op Schiphol voorhanden. Het overbrengen en begeleiden van zwangere vrouwen naar een ziekenhuis teneinde toch een echo te ondergaan, kost veel tijd en capaciteit die momenteel bij de betreffende opsporingsinstantie niet beschikbaar zijn.

Vraag 5

Wat gaat u ondernemen om de 100%-controles op Schiphol verder te verbeteren?

Antwoord 5

Het proces van de 100%-controles op Schiphol wordt voortdurend gemonitord en waar mogelijk verbeterd. Sinds de aanvang van de 100% controles in december 2003, en mede naar aanleiding van het rapport van de Nationale ombudsman hierover (juni 2006), zijn tal van maatregelen genomen om de overlast voor de passagiers zoveel mogelijk te beperken. Zo zijn onder andere verbeteringen doorgevoerd op het gebied van communicatie, het uitvoeren van de controle, de informatievoorziening, de faciliteiten op Schiphol (zoals plaatsing van de röntgenscan, het creëren van ophoudkamers en de ingebruikname van de Millimeter Wave Scan), de omgang met onschuldig gebleken verdachten en de klachtbehandeling.

Voorts is tegemoetgekomen aan de vraag van de Surinaamse autoriteiten om een passende behandeling van Surinaamse hoogwaardigheidsbekleders. Deze procedure werkt naar tevredenheid.

1) Algemeen Overleg over Suriname van 30 januari 2008

2) http://surinaams.caribiana.nl/innederland/car20080201_controles-klachten